

Justis- Og Beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Saksbehandler:
Marius Finsrud Nilsen
Marius.Finsrud.Nilsen@sivilrett.no

Vår dato:
03.05.2023

Deres dato:

Vår referanse:
23/746

Deres referanse:
23/251-KIL

Høringssvar om endringer i konkursloven mv. (rekonstruksjon)

Innledning

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat av 13. januar 2023 med tilhørende følgebrev. Konkursrådet gir med dette brevet vårt hørings svar.

Høringssvaret er bygget opp med samme kapittelstruktur som høringsnotatet. I det følgende vil Konkursrådet gi kommentarer til de enkelte kapitlene.

Lovavdelingen har levert et omfattende arbeid med nye regler om rekonstruksjon. Konkursrådet mener at det er behov for en permanent lov om rekonstruksjon. Den midlertidige loven har fungert vesentlig bedre enn reglene om gjeldsforhandling i konkursloven, men det er behov for justeringer for å få rekonstruksjonsprosessen til å fungere optimalt.

1 – 4 Innledende punkter om blant annet bakgrunnen for forslaget, evalueringen av den midlertidige loven og den samfunnsøkonomiske analysen

Konkursrådet har merket seg anbefalingene i den samfunnsøkonomiske analysen som er innhentet. I pkt. 4.2 er anbefalingene oppsummert. Konkursrådet slutter seg i stor grad til anbefalingene, men er ikke enig i at man skal innføre automatisk auksjon etter svensk modell i konkursprosesser. Reglene i konkursloven om massekrav for husleie fra konkursåpning (dekningsloven § 7-10) og at konkursboet ikke kan beholde de ansatte (ut over en kort feie og ryddeperiode) uten å måtte betale lønn som massekrav (dekningsloven § 7-11), gjør at norske konkursboer uansett må selge raskt om man skal beholde en fortsatt drift-verdi og begrense kostnadene under bobehandlingen. Dette forringer verdier som ellers ville kunne kommet kreditorene til gode.

Et paradoks med dagens regelverk er at det er to ulike utgangspunkt for hvilke kreditorer som bidrar med penger når et selskap trenger utenrettslig restrukturering eller rettslig rekonstruksjon. I store norske utenrettslige restruktureringer er det i stor grad finanskreditorene som bidrar, i tillegg til tilført egenkapital fra eierne, mens leverandørkreditorene betjenes løpende. Med en gang man er over i en rettslig rekonstruksjon så snus bildet. I rekonstruksjon vil finanskreditorene komme omtrent uberørt ut, eierne beholder ofte vesentlige verdier, mens de små kreditorene og de usikrede alminnelige

kreditorene tar tapene. Det blir følgelig et misforhold mellom utenrettslige restrukturering og rekonstruksjonssaker. Dette burde man i større grad tatt hensyn til ved utformingen av lovforslaget. Det påpekes også i fortalen til EU-direktivet at man bør ha rekonstruksjonsregler som legger til rette for slike restruktureringer av kapitalstrukturen, som kan gjøres såpass tidlig at selskapet fortsatt er i stand til å dekke sine leverandørkreditorer.

5 Generelle bemerkninger

Ingen bemerkninger.

6 Reglens anvendelsesområde

Konkursrådet slutter seg til departementets forslag om at også fysiske personer skal ha mulighet til å benytte seg av forhandlinger om rekonstruksjon. Konkursrådet er også enig med departementet i at fysiske personer som ikke er næringsdrivende skal kunne benytte seg av rekonstruksjon. I og med at rekonstruksjon medfører betydelige kostnader, vil det nok ikke være så mange personer som benytter seg av dette, men det er likevel ikke grunn nok til å sperre for muligheten. Den såkalte testen om fordringshaverens beste interesse gjelder også for fysiske personer. Det innebærer at også fremtidig inntektsevne hos skyldner bør komme inn i denne vurderingen.

7 Tidlig varslings og tilgang til informasjon

Konkursrådet mener at det i utgangspunktet er en god idé med gratis rådgivning for selskaper med begrenset ansvar, men det vil være svært ressurskrevende og kostbart, samt forde svært god kompetanse hos rådgiverne.

8 Åpning av rekonstruksjon

Konkursrådet er enig i departementets vurdering i pkt. 8.1.5 om at vilkåret for å få åpnet rekonstruksjon fortsatt skal være at skyldneren «har eller i overskuelig fremtid vil få alvorlige økonomiske problemer». Det er vår erfaring at skyldnerne ofte venter for lenge med å begjære rekonstruksjon. Tidlig rekonstruksjonsprosess er kostnadseffektivt og øker sannsynligheten for at prosessen får et positivt utfall. Det er liten risiko for at noen går inn i denne prosessen uten at det er behov for det. Etter Konkursrådets syn er det heller ikke noen grunn til å endre reglene om vedlegg til begjæringen.

9.1 Skyldnerens rådighet og oppnevning av en rekonstruktør

Konkursrådet deler departementets syn på at skyldneren under rekonstruksjon beholder rådigheten over sin virksomhet og sine formuesforhold, men at skyldneren er under rekonstruksjonsutvalgets tilsyn, jf. lovforslaget § 14 og 15. Dette er i tråd med gjeldende rett.

Konkursrådet er usikker på om det bør åpnes opp for at rekonstruksjon kan åpnes uten at retten oppnevner en rekonstruktør. En slik regel kan etter Konkursrådets oppfatning være uheldig for tilliten til rekonstruksjonsprosessen og fordelene av en slik regel vil være begrenset. En av rekonstruktørens

viktigste oppgaver er å våke over prosessen og bygge tillit til rekonstruksjonsprosessen. Uten rekonstruktør vil overvåkingen av prosessen være begrenset. Dette vil igjen svekke tilliten til prosessen blant kreditorene og allmenheten for øvrig. Selv om det er mulig å oppnevne en rekonstruktør etter en stund, er det etter lovutkastet fortsatt skyldneren som må be om dette.

Konkursrådet utelukker ikke at det kan etableres en (separat) tidlig-prosess uten rekonstruktør. Den ordningen det legges opp i forslaget, med to-sporede regler parallelt gjennom rekonstruksjonsprosessen, fungerer imidlertid ikke. Måten dette er forsøkt løst på i lovutkastet, gjør reglene mer kompliserte og mindre tilgjengelige.

Konkursrådet er kjent med at for eksempel i andre jurisdiksjoner som Nederland har regler for rekonstruksjon uten rekonstruktør.¹ De nederlandske reglene legger imidlertid opp til at kreditorene kan kreve oppnevnt insolvens eksperter eller observatører som ivaretar tilsyns- og kontrollrollen.

En eventuell (separat) tidlig-prosess i Norge uten rekonstruktør, krever nærmere utredning og en annen type tilnærming lovteknisk.

Det er positivt at departementet søker å harmonere norsk insolvensrett med EU-direktivet, men en slik harmonisering må tilpasses reglernes egnethet opp mot norske forhold. Dersom man skulle tillate prosesser uten rekonstruktør, vil domstolene måtte ta en langt mer aktiv rolle i rekonstruksjonsprosessen enn ved dagens ordning og som det er tradisjon for i slike prosesser i Norge. Dette fordrer at dommerne blir mer spesialiserte og at de får mengdetrening gjennom et tilstrekkelig tilfang av saker. Konkursrådet mener at saker om rekonstruksjon bør fordeles til dommere som har erfaring med slike saker – gjerne med god finansiell forståelse – eller overføres til tingretter med godt tilfang av rekonstruksjonssaker. Også innføringen av regler om klassing, gjennomtvungelse og rekonstruksjonsfinansiering sikret på superprioritet, forutsetter at man har dommere som har erfaring og spesialkompetanse.

Selv om den foreslåtte regelen har klare praktiske begrensninger som kommer til uttrykk i lovforslaget § 7 første ledd, er det prinsipielt uheldig at det i praksis er opp til skyldneren å velge om det skal oppnevnes rekonstruktør eller ikke. En skyldner som har til hensikt å skjule transaksjoner foretatt forut for rekonstruksjon, men ønsker å benytte verktøyene rekonstruksjonsloven åpner opp for, kan ha en nærliggende interesse i at det ikke oppnevnes en rekonstruktør. Dersom det ikke oppnevnes rekonstruktør er det lagt opp til at det skal oppnevnes en borevisor etter innstilling fra skyldneren. Det vil være utfordrende for borevisor å følge opp identifiserte kritikkverdige forhold, dersom det ikke er oppnevnt en rekonstruktør. Den normale arbeidsrutinen er at borevisor gjør en gjennomgang av regnskaper og forretningsfører og rapporterer til rekonstruktøren som så gjør en juridisk vurdering. Dette hensynet avveies noe opp mot unntakene fra å åpne rekonstruksjon uten rekonstruktør, men nettopp de samme unntakene tilsier at reglernes praktiske betydning blir begrenset. Det kan i forlengelse av dette reises spørsmål ved om det oppnås så mye annet enn en komplisering av regelverket mht. om det skal, eller ikke skal, oppnevnes rekonstruktør. Det foreligger også risiko for svekket tillit til rekonstruksjonsordningen for de få tilfeller der det åpnes rekonstruksjon uten rekonstruktør. Det vil i rekonstruksjonsprosesser uten rekonstruktør og borevisor ikke være noen objektiv gjennomgang av mulige omstøtelige transaksjoner eller av informasjonsflyten i forhandlingene med kreditorene.

Dersom det ikke oppnevnes rekonstruktør, kan dette være kostnadsbesparende for skyldneren i rekonstruksjonsprosessen. Dette er i utgangspunktet positivt, men i praksis er tidsbruken i prosessen ofte det mest likviditetskrevede for skyldneren. I enkelte tilfeller kan kostnadene til rekonstruktør og borevisor være en terskel og da kan forenklede regler uten rekonstruktør være et alternativ. Rekonstruksjonsprosessen er en krevende og kostbar prosess. Det kan intuitivt virke positivt å gi skyldneren mulighet for å redusere kostnadene ved at det inntas en mulighet i loven til å gjennomføre

¹ The Act on Court confirmation of extrajudicial restructuring plans bill (WHOA).

prosessen uten rekonstruktør. En prosess uten rekonstruktør vil gjerne medføre redusert tillit, og i mange tilfeller en lengre prosess. Dette vil medføre at de totale merkostnadene for skyldneren og kreditorene kan øke, istedenfor å reduseres, slik formålet forstås å være.

Konkursrådet mener at dagens regel om oppnevning av rekonstruktør bør videreføres i den nye loven. Konkursrådet gir for øvrig sin tilslutning til at regelen om at rekonstruktøren skal være en advokat med erfaring fra insolvensbehandling, jf. forslaget § 7.

Etter Konkursrådets oppfatning bør det ikke åpnes opp for at statsautoriserte revisorer og statsautoriserte regnskapsførere innehar rollen som rekonstruktør, ref. departementets spørsmål til høringsinstansene i pkt. 23.3 siste setning. Spisskompetanse innen finans og regnskap er sentral i prosessen og denne ivaretas alltid av en borevisor i større saker, men rollen som rekonstruktør er mer overordnet prosessuell våking over prosessen og vurderinger opp mot dekningslovens rettsregler m.v.

Departementet bør vurdere nærmere om det skal åpnes opp for en forberedende prosess og gis adgang for en «pre pack»-løsning der det – allerede før prosessen kunngjøres – åpnes opp for en forberedelse til rekonstruksjonsforhandling under veiledning fra en forhåndsoppnevnt rekonstruktør. Dette kan medføre større ro rundt den innledende delen av prosessen og for å sondere løsninger med kreditorene, slik at den formelle prosessen etter formell åpning og kunngjøring kan effektiviseres. Videre kan det korte ned prosessen vesentlig, og dermed også redusere kostnadene med prosessen vesentlig. Konkursrådet støtter at forberedende prosess og "pre-pack" utredes nærmere.

Som en alternativt forenklet prosess kunne man også for eksempel tenke seg at et forslag som selskapet kan dokumentere allerede har fått mer enn 50 % tilslutning fra kreditorene, kan behandles i et vesentlig raskere spor.

Departementet bør vurdere om forenklete regler for små foretak skal tas inn i loven. Dette er i dag regulert i en forskrift, som Konkursrådet forstår er lite brukt. Det bør følgelig vurderes om disse reglene bør endres, og eventuelt om en prosess uten rekonstruktør kan være en del av en slik forenklet prosess. Videre bør de reglene som legger til rette for en forenklet og raskere prosess i loven, systematiseres og samles på en bedre måte.

Borevisors oppdrag er beskrevet i lovforslaget § 11: *å foreta revisjon av skyldnerens regnskaper og forretningsførsel*. Formuleringen er uheldig i det ansvaret for revisjon av skyldnerens regnskaper i de fleste tilfeller ivaretas av selskapsrevisor. Borevisor skal derimot gjøre *nødvendige undersøkelser og vurderinger* av skyldnerens regnskaper, hvilket er noe annet enn en *revisjon*. Konkursrådet foreslår at lovteksten endres tilsvarende.

Det vil ikke være formålstjenlig å beskrive hvilke undersøkelser og vurderinger borevisor bør gjøre i det enkelte tilfelle, men Konkursrådets anbefaling «Borevisors gransking ved gjeldsforhandling og konkurs» gir en god oversikt over hvilke oppgaver og vurderinger som vil være sentrale.²

I rekonstruksjonstilfeller vil det også ofte være behov for at borevisor bistår skyldneren i arbeidet med å produsere relevant beslutningsunderlag til bruk i rekonstruksjonsprosessen. Det vises her til beskrivelsen av oppgavene til regnskapskyndig tillitsmann i den tilsvarende danske lovutredningen.

² se <https://d71tvbqpkymo.cloudfront.net/5-Kommisjoner-og-r%C3%A5d/Konkursr%C3%A5det/Fagstoff/Anbefalinger/Borevisorsgranskningvedgjeldsforhandlingogkonkurs-endigversjon.pdf>

9.4 Finansiering under rekonstruksjonsforhandling

Finansiering sikret på superprioritet/rekonstruksjonsfinansiering

Departementet fremmer i utkastet til § 20 to alternative forslag til regler om finansiering sikret på superprioritet.

Alternativ 1 er at adgangen til å få pant på superprioritet bør utvides til å omfatte alle skyldnerens pantsatte eiendeler, uten noen fast beløpsgrense knyttet til en andel av eiendelenes verdi eller annet.

Alternativ 2 er at man viderefører reglene om superprioritet i rekonstruksjonsloven § 19, hvor pant på superprioritet kan sikres med inntil 5 % av verdien i skyldnerens pantsatte eiendeler (ekskl. finansielle sikkerheter) iht. panteloven § 6-5, samt med beløp ut over 5 % av verdien på skyldnerens eiendeler som er gjenstand for tingsinnbegrepspant, herunder varelager, driftstilbehør og fordringer.

I begge tilfeller skal rekonstruksjonsutvalget samtykke til finansieringen, etter gjennomgang av budsjett fremlagt av skyldneren som viser at det er behov for et slikt lån. Panthaverne kan fremsette begjæring for retten at rekonstruksjonsutvalgets samtykke omgjøres, innen én uke etter at de ble underrettet. Retten kan omgjøre beslutningen dersom panthavers sikkerhet blir vesentlig forringet ved superprioritetspantene, eller dersom det ikke er tilstrekkelig behov for slikt lån.

Dagens modell

Muligheten for å ta opp lån med superprioritet kom inn i den midlertidige rekonstruksjonsloven. Ordningen har vært lite benyttet.

Konkursrådet har forstått det slik at sikkerheten som tilbys etter § 19 i någjeldende lov, i mange saker vil være for begrenset til å sikre drift gjennom rekonstruksjonsperioden.

Etter panteloven § 6-5 kan man bruke legalpantemidler til drift under rekonstruksjon. Dersom rekonstruksjonen går over i konkurs og det er gitt finansiering av legalpantemidler, er boets legalpant etter panteloven § 6-4 brukt opp. Konkursboet vil da ha mindre midler til bobehandlingen. Dette vil i tilfelle innebære at boet ikke har midler til å kunne ettergå skyldnerens forretningsførsel, avdekke mulige omstøtelseskrav og straffbare forhold, som legalpantmidlene iht. panteloven § 6-4 er ment å finansiere.

Tilgang til tilstrekkelig likviditet er en av hovedutfordringene for å kunne holde driften gående gjennom en rekonstruksjon. Konkursrådet er derfor av den oppfatning at muligheten til å få sikkerhet på superprioritet bør utvides til å omfatte alle skyldnerens pantsatte eiendeler, slik det er foreslått i § 20 alternativ 1.

Pantsettelsesadgangen er utvidet flere ganger i moderne tid helt fra panteloven fra 1980 og i de siste ti årene. Pantsettelsesadgangen er svært vid. I de fleste konkursboer er det få eller ingen frie eiendeler i boet, som kan tjene som dekning for usikrede kreditorer eller som sikkerhet for driftsfinansiering under rekonstruksjon.

Forslaget

Det fremgår av utkastet § 20 at rekonstruksjonsutvalget må samtykke i opptak av lån med superprioritet og at lånet må være nødvendig for å finansiere forhandlingene. Det står ikke direkte i loven hva rekonstruksjonsutvalget ellers skal legge vekt på når det gis samtykke. Indirekte kan man lese at panthavers sikkerhet ikke skal svekkes vesentlig. Det naturlige er at man har en dialog med panthaverne, slik at de kan komme med sine synspunkter før det tas en beslutning.

Konkursrådet mener at det ikke er enkelt å lovregulere hvilke andre faktorer rekonstruksjonsutvalget skal vurdere før de gir et samtykke. Forarbeidene bør likevel inneholde noe om hvilke vurderinger som bør gjøres. Etter utkastet § 14 nr. 3, skal næringsdrivende skyldnere, dersom virksomheten skal drives videre under rekonstruksjonen, «fremlegge et driftsbudsjett og en finansieringsplan for rekonstruksjonsutvalget». Selv om finansiering av driften må på plass tidlig i prosessen bør rekonstruksjonsutvalget vurdere om driftsbudsjettet og finansieringsplanen fremstår som realistisk.

En vellykket rekonstruksjon skal gi en bedre løsning for kreditorene. Også kreditorer som har pantesikkerhet vil som regel ha fordel av at rekonstruksjonen lykkes. Ofte vil de pantsatte eiendelene ha en høyere verdi om selskapet lykkes enn om de blir solgt under konkurs. Det er derfor ikke så unaturlig at panthaverne får en liten økt risiko ved opptagelse av et slikt lån.

Det er vanskelig å beskrive den risikoen, som panthaver må tåle ved en slik finansiering. Konkursrådet mener derfor at vilkåret som er foreslått i utkastet § 20 om at lån med superprioritet ikke skal medføre «at panthaveres sikkerhet blir vesentlig forringet».

En utvidelse av de eiendeler som kan stilles som pantesikkert for et lån på superprioritet vil likestille ulike virksomhetstyper i større grad enn dagens regler. Som departementet påpeker i høringsnotatet (s. 51), kan en adgang for pant med superprioritet – ut over 5 % – i varelager, driftstilbehør, utestående fordringer mv., men ikke i andre eiendeler, i praksis avskjære en del virksomheter fra pant med superprioritet. Da oppstår det økte forskjeller i ulike bransjer når det gjelder kredittrisiko og muligheten til å stille sikkerhet. Helt siden panteretten ble reformert igjennom panteloven av 1980, har et utstrakt mål med regelverket vært økt likestilling av ulike virksomhetstyper. Ifølge NUT 1970:2 Rådseng 8 om pant side 42 fremgår det følgende:

Fyrst og fremst gjeld det å setja dei ymse slag næringar og verksemder meir likt når det er tale om høvet til å tryggja kredittane sine med pant. Her har det til no vore stor skilnad, og somme har av same grunn måtta arbeida med dyrare og ringare kredittar enn turvande.

Dette bør også være et mål med rekonstruksjonsreglene.

Konkursrådet tror også at en utvidelse av eiendeler som kan benyttes som sikkerhet for et lån, vil gjøre det enklere å få til en nødvendig finansiering av driften.

Konkursrådet mener at utkastet § 20 alternativ 1 bør vedtas.

I høringsnotatet er det også tatt opp spørsmålet om de som har pant i objektet bør ha fortrinnsrett til å gi nytt lån med superprioritet. Det vil være naturlig at man velger eksisterende långivere, om de tilbyr lån på like gode vilkår som nye långivere. Det er sjelden man får til en rekonstruksjon uten et samarbeid med bankforbindelsen, som skyldneren oftest vil trenge også etter gjennomført rekonstruksjon.

10 Skyldnerens uoppfylte kontrakter

Konkursrådet er enig med departementet i at reglene i dekningsloven kapittel 7 i hovedsak bør videreføres. I og med at insolvens ikke er et vilkår for å åpne forhandlinger om rekonstruksjon, er den foreslåtte endringen i § 7-3a logisk.

Konkursrådet mener det kan være gode grunner for at særlig tyngende avtaler skal kunne revideres. Om skyldneren har en langsiktig tyngende kontrakt for en løpende eller delbar ytelse, bør det i alle fall være mulig å få redusert lengden på avtalen. Dersom skyldneren for eksempel har en leieavtale som er langsiktig og tyngende bør det være mulig å beholde avtalen i en periode slik at skyldneren kan

finne et annet lokale eller avvikle denne lokasjonen. Tapet for medkontrahenten ved en utflytting før utløpet av avtalen, vil da bli en dividendefordring. Dette kan eventuelt følge allerede i dag av en «fra det mer til det mindre» tolkning av den ekstraordinære oppsigelsesretten selskapet har etter dekningsloven. M.a.o. dersom man kan si opp en tidsbestemt avtale med 3 måneders varsel, bør man også kunne velge å si opp med en lengre oppsigelsesfrist, f.eks. at selskapet velger å si opp en 10-årig avtale med 18 måneders oppsigelsesfrist.

10.4 Ekstraordinær oppsigelsesadgang

Forholdet mellom dekningsloven § 7-4a og § 7-6 bør presiseres.

Det fremgår av dekningsloven § 7-3a at «Skyldnerens avtaler løper videre etter åpning av gjeldsforhandling». Denne bestemmelsen ble tatt inn i dekningsloven etter forslag i NOU 1993:16. Tidligere måtte skyldneren, med samtykke fra endringene i konkursloven i 1999, gjeldsnemnden, velge om man ville «tre inn» i løpende avtaler.

Det ble samtidig vedtatt en ny § 7-4a som lyder:

Skyldneren er under gjeldsforhandlingen fortsatt forpliktet og berettiget på avtalens vilkår. Skal skyldnerens avtaler omfattes av gjeldsforhandlingen, må den annen part meddeles dette senest ved utsendelsen av forslaget til gjeldsordning. Bestemmelsene i § 7-4 annet og tredje ledd gjelder uansett tilsvarende, slik at den annen parts vederlagskrav ved gjeldsforhandlingens åpning omfattes av gjeldsordningen.

I NOU 1993:16 pkt. 3.4 side 117 er endringen begrunnet slik:

Debitor og gjeldsnemnda vil trenge tid til å gjennomgå debitors uoppfylte kontraktsforhold. Samtidig kan medkontrahenten ha et visst behov for avklaring. Konkurslovutvalget foreslår likevel at medkontrahenten ikke gis en interpellasjonsrett ved åpning av gjeldsforhandlinger tilsvarende hva som gjelder ved konkurs, jf dagens bestemmelse i § 7-3 første ledd annet punktum. Det klare utgangspunkt er at driften skal fortsette som før, og innenfor denne rammen er medkontrahentens interesse ivaretatt ved bestemmelsen om gjensidig ytelse eller sikkerhetsstillelse, jf. § 7-5 første ledd.

Det kreves derfor ikke samtykke fra rekonstruksjonsutvalget eller handling fra skyldneren, for at avtaler løper videre. Konsekvensen av at en avtale løper videre er beskrevet i NOU 1993:16 pkt. 3.5:

Ved åpning av gjeldsforhandlinger trenger som nevnt ikke gjeldsnemnda gi sitt samtykke for at allerede inngåtte avtaler skal løpe videre. Heller ikke når ytelsen siden forfaller, er gjeldsnemndas samtykke nødvendig for å oppfylle. Det dreier seg om avtaler som er inngått før åpning av gjeldsforhandlingen og reglene i kkl § 14 kommer således ikke til anvendelse. Hvis gjeldsforhandlingen ikke fører frem, og påfølgende konkurs åpnes, vil derfor medkontrahentens krav ikke få massekravstatus, sml. dekningsloven § 9-2 nr. 5.

Konkursloven § 14 tilsvarer § 15 i rekonstruksjonsloven.

Dekningsloven § 7-4a viser at skyldneren kan komme ut av avtalen ved å gi beskjed «senest ved utsendelsen av forslaget». Samme lov § 7-4a sier også at § 7-4 andre og tredje ledd «uansett gjelder tilsvarende». Når man leser § 7-4a ser det ut som skyldneren kan komme ut av en avtale med en gang, om man sier ifra senest samtidig med utsendelse av forslaget.

Dekningsloven § 7-6 lyder:

Selv om avtalen løper videre etter åpning av gjeldsforhandling, kan skyldneren, uansett avtalens bestemmelser om oppsigelse, si opp avtalen med sedvanemessig varsel, eller dersom slik sedvane ikke foreligger, med tre måneders varsel.

Sies avtalen opp før det etter denne er adgang til det, kan den annen part kreve det tap vedkommende derved lider, dekket som dividendefordring.

Ekstraordinær oppsigelse etter første ledd griper ikke inn i den annen parts rett i den utstrekning den er beskyttet ved tinglysing eller på annen tilsvarende måte.

Det har under noen rekonstruksjoner blitt stilt spørsmål om skyldneren kan komme ut av løpende avtaler med umiddelbar virkning, dvs. uten noen oppsigelsestid, ved å gi beskjed senest samtidig med utsendelsen av forslaget, eller om det for alle løpende avtaler gjelder en oppsigelsestid på 3 måneder etter dekningsloven § 7-6.

Om sistnevnte forståelse er korrekt, vil det innebære at oppsigelige avtaler vil løpe videre i 3 måneder, selv om man sier dem opp umiddelbart etter åpning av rekonstruksjon. Dette vil i så fall medføre at skyldneren alltid må dekke løpende vederlag i minst 3 måneder etter åpning av rekonstruksjon, selv om skyldneren både erklærer at man ikke vil videreføre avtalen senest samtidig med utsendelse av forslaget, og avslutter bruk av avtale (flytter ut fra lokaler eller tilbakeleverer en leaset eiendel). I disse tilfellene mener Konkursrådet at skyldneren ikke må betale for en oppsigelsestid. Det skal da kun betales for den tiden skyldneren har nyttiggjort seg avtalen.

Konkursrådet antar at regelen om oppsigelsestid i § 7-6 bare får betydning på avtaler som har løpt videre under rekonstruksjonsforhandlingen og avtalen løper videre etter at forslaget ble sendt ut. Hvorvidt det gjelder alle avtaler som har løpt videre eller bare langsiktige avtaler om løpende ytelser som skyldneren har benyttet etter at forslaget er sendt ut er uklart. Det synes klart at «avtalen etter sin art» må være oppsigelig for at § 7-6 skal komme til anvendelse.

Det er i forarbeidene ikke noe som tyder på at lovgiver mente å utvide kretsen av «massekravs» berettigede kreditorer, tvert imot. Regelendringen skulle gi skyldneren tid til å områ seg for å vurdere

hvilke avtaler som skal beholdes og hvilke man skal tre ut av, og slik at tapet for medkontrahtenten gjøres opp med dividende.

Dersom skyldneren alltid må betale for eksempel leie, i tre måneder, selv om lokalene tilbakeleveres før utsendelsen av forslaget, så har skyldneren ikke fått tid til å områ seg med å ta stilling til om avtalen skal videreføres.

I NOU 1993:16 9 kommentaren i endringene i dekningsloven § 7-6 på side 127 står det:

Til § 7-6:

Endringene i § 7-6 er foretatt for at det skal fremgå klart av ordlyden at bestemmelsen gjelder gjeldsforhandlinger. Konkurslovutvalget anser det viktig at også skyldneren i en overgangsperiode kan la langsiktige avtaler løpe videre, for siden å tre ut av disse og dekke medkontrahtentens tap som dividendefordring.

I Ot.prp. nr. 26 (1998-1999) i kommentaren til bestemmelsen står det:

Departementet er enig med utvalget, jf NOU 1993:16 s 127, i at det er behov for at også skyldneren i en overgangsperiode skal kunne la langsiktige avtaler løpe videre, for senere å tre ut av disse og dekke den annen parts tap som dividendefordring, jf første ledd første punktum.

Konkursrådet mener at bestemmelsene i dekningsloven § 7-6, som også gjelder i rekonstruksjon, bør tolkes slik:

- Når skyldneren melder ifra senest samtidig med utsendelsen av forslaget at denne ikke skal beholde en avtale, kan skyldneren komme ut av avtalen uten å betale i en oppsigelsestid, forutsatt at også bruken opphører før senest samtidig med utsendelsen av forslaget. Da skal det kun betales for den tiden avtalen er benyttet.
- Alternativt kan skyldneren i en overgangsperiode å beholde avtalen etter utsendelse av forslaget «for senere å tre ut av disse og dekke den annen parts tap som dividendefordring». I dette tilfellet må skyldneren betale så lenge avtalen benyttes, og deretter med sedvanlig oppsigelsestid.

Det står ikke noe i dekningsloven § 7-6 om at man her må si ifra senest ved utsendelse av forslaget, for å kunne benytte denne ekstraordinære oppsigelsesretten.

Uansett mener Konkursrådet at ordlyden i § 7-4a og § 7-6 bør endres slik at det kommer klart frem:

- **At:** Der skyldneren tilbakeleverer og terminerer en senest samtidig med utsendelsen av forslaget, så opphører plikten til å betale vederlag som massekrav.

- **Om:** Skyldneren – for å benytte den ekstraordinære oppsigelsesadgangen må si i fra senest samtidig med utsendelsen av forslaget, for å benytte oppsigelsesadgangen § 7-6.

14 Ansattes rettigheter

I og med at den vedtagelse av ny lov om rekonstruksjon er utsatt i 2 år, mener Konkursrådet at man også bør se på spørsmål om ansattes rettigheter.

1) Lån/bidrag fra lønnsgarantiordningen

For selskaper som ikke lengre har arbeid til alle sine ansatte, typisk i tilfeller hvor etterspørselen er redusert som følge av en krise som f.eks. koronapandemien eller som følge av bortfall av én dominerende kunde, vil det være behov for å gjennomføre en nedbemanning. Selskapets inntekter korresponderer ikke med lønnsutgiftene når ansatte må lønnes uten at de har arbeidsoppgaver, og det vil ikke være midler til å dekke lønn i oppsigelsestiden. Også virksomheter uten nedbemanningsbehov kan ha utfordringer med å dekke lønn til samtlige ansatte ved forfall, på grunn av likviditetsutfordringer.

I både Sverige og Danmark har lønnsgarantiordningen en mulighet for å gi lån/støtte til å dekke lønnskostnader under rekonstruksjon slik at man unngår konkurs og bevarer arbeidsplasser. I Sverige er det etter det vi har forstått slik at man skiller mellom lån til dekning av lønn opptjent før rekonstruksjonen og lån til dekning av lønn opptjent under rekonstruksjon, hvor krav på tilbakebetaling av førstnevnte blir en del av akkorden mens sistnevnte lån skal tilbakebetales i sin helhet. Departementet bør se nærmere på disse ordningene i vurderingen av hvilken ordning som bør innføres i Norge. Reglene i disse landene letter likviditeten til virksomhetene som er under rekonstruksjon.

Oppsigelseslønn under nedbemanning er som nevnt et problem som kan øke risikoen for konkurs. Etter Konkursrådets syn bør man utrede hvorvidt det er formålstjenlig at selskapet skal bli ansvarlig for hele denne kostnaden ved en nedbemanning under rekonstruksjon.

Ved en konkurs vil staten gjennom lønnsgarantiordningen uansett dekke (deler av) de ansattes krav på utestående lønn og feriepenger, og videre vil staten gjennom NAV utbetale dagpenger. Kun i et mindretall boer blir det dividende av betydning til krav av klasse 1 slik at NAV Lønnsgaranti og de ansatte får dekning fra boets midler. Følgelig antas merkostnaden ved å yte lån til dekning av lønnsforpliktelser under rekonstruksjon å være begrenset, forutsatt at et betydelig antall av rekonstruksjonene lykkes fremfor at selskapene går konkurs. Ved en konkurs vil NAV lønnsgaranti måtte dekke dagpenger til de ansatte til disse har fått ny jobb.

2) Ansattes rettigheter

Som en følge av ovenstående bør det også utredes om det er behov for å innføre regler som gjør det enklere, raskere, og mindre kostnadsbelastende for selskapet å gjennomføre en nedbemanning når et selskap er under rekonstruksjon enn det som er tilfelle utenfor en rekonstruksjon.

Konkursrådet mener videre at man bør se på hvorvidt enkelte arbeidstakerrettigheter bør vurderes lempet eller suspendert i rekonstruksjonstilfeller. Det kan redde mange arbeidsplasser å åpne opp for å tilpasse arbeidsstokken til virksomhetens behov. Større fleksibilitet på dette området vil legge til rette for en levedyktig virksomhet i tråd med rekonstruksjonsreglenes formål. For eksempel bør dagens regler om at den ansatte har rett til å bli stående i stillingen vurderes i forhold til en rekonstruksjon. Denne regelen vil kunne medføre tids- og kostnadskrevende saker for domstolen dersom den ansatte

krever å stå i stillingen selv om selskapet ikke har arbeid til vedkommende. Videre bør det vurderes om det skal lempes på ansiennitetsprinsippet. Konkursrådet anser at det generelt vil være i de ansattes interesse om flere virksomheter kan velge rekonstruksjon som et aktuelt alternativ til konkurs, da lønnsгарantidekningen ved en konkurs er begrenset.

3) Arbeidsgiveravgift

Etter det vi har forstått er det arbeidsgiveravgift på lønn opptjent før rekonstruksjon, men som betales under rekonstruksjon, en massefordring som skal dekkes under rekonstruksjonen. Det er uheldig at staten dermed får dekket en fordring som i realiteten knytter seg til gjeld pådratt før rekonstruksjonsåpningen i strid med prinsippene for alle andre forpliktelser og krav. Skatteetaten anvender i dag et kontantprinsipp dvs. at avgiften normalt anses oppstått ved betaling.³

Mye kan tale for at man i forbindelse med rekonstruksjon skal anse arbeidsgiveravgiften for oppstått da lønnen ble opptjent. Om det er likviditet er det ønskelig at man betaler ut forfalt lønn mens prosessen pågår. Men om man betaler lønn opptjent før åpningen og feriepengene, må man samtidig betale arbeidsgiveravgift – og da som en fordring som oppsto etter åpning altså et «massekraft». Lønnen er i stor grad fortrinnsberettiget av klasse 1. At man også må betale arbeidsgiveravgiften medfører ekstra belastning av likviditet. Der det er usikkert om rekonstruksjonen vil lykkes, så vil man nøle med en slik betaling. Om det ender med en konkurs, så er det boet/lønnsгарantien som dekker denne lønnen, og da utløses ikke det arbeidsgiveravgift som massekraft, fordi lønnen betales av en annen enn arbeidsgiver. Å betale lønn før man vet om rekonstruksjonen lykkes, vi da kunne medføre et tap for kreditorene.

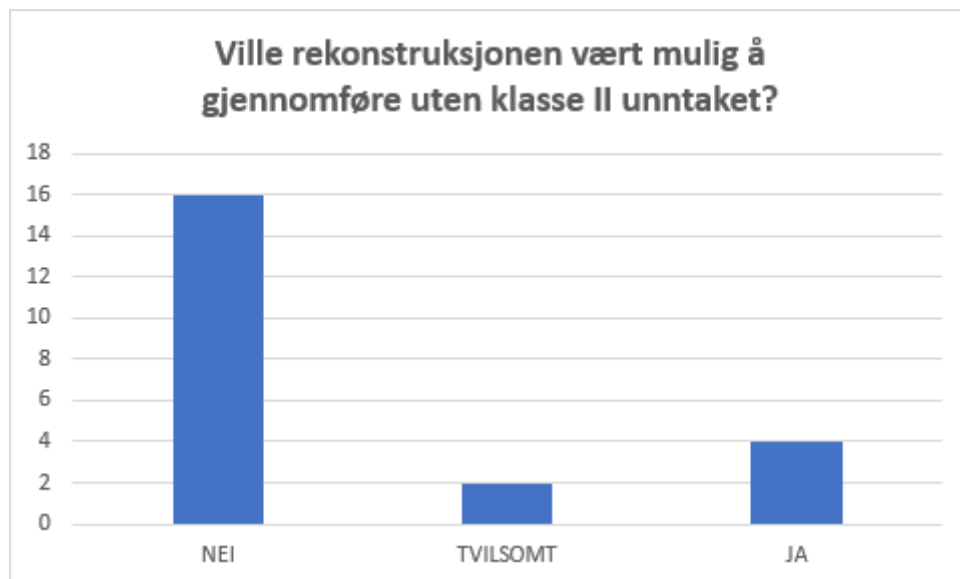
15 Spørsmål om fortrinnsrett for skatte- og avgiftskrav

Konkursrådet har tidligere tatt til orde for det midlertidige unntaket fra fortrinnsretten for klasse II-krav bør videreføres i de permanente reglene. Departementet viser til at så lenge det fortsatt er usikkert hvilken virkning det ville ha for statens proveny dersom fortrinnsretten for skatte- og avgiftskrav ved rekonstruksjon oppheves på permanent basis. Departementet viser til at erfaringsgrunnlaget så langt er begrenset.

For å nærmere belyse betydningen av unntaket har Konkursrådet gjennomført en undersøkelse av stadfestede rekonstruksjoner, som er registrert i Brønnøysundregistrene, fra den midlertidige lovens ikrafttredelse og frem til 25. april 2023. Det er for perioden registrert 22 stadfestede rekonstruksjoner iht. liste mottatt fra Brønnøysundregistrene. Undersøkelsen er gjennomført ved at de respektive rekonstruktører er tilskrevet og stilt spørsmål tilknyttet rekonstruksjonen. Konkursrådet har hatt begrenset tilgang til underliggende data og har ikke foretatt noen selvstendig vurdering eller analyse

³ Se <https://www.skatteetaten.no/rettskilder/type/skattedirektoratets-meldinger/arbeidsgiveravgift-til-folketrygden-for-2022/>

av de underliggende data i de respektive rekonstruksjonene. Resultatene er basert på de svarene Konkursrådet har mottatt i undersøkelsen. I tabellen nedenfor er resultatene presentert:

På spørsmål om rekonstruksjonen ville vært mulig å gjennomføre uten unntaket for fortrinnsrett for skatte- og avgiftskrav svarer 18 av 22 at rekonstruksjonen enten ikke ville latt seg gjennomføre, eller at det er tvilsomt om det ville vært mulig å gjennomføre rekonstruksjonen uten klasse II-unntaket.

Av de 4 rekonstruksjonene der det er opplyst at rekonstruksjonen ville latt seg gjennomføre, uten unntaket fra fortrinnsretten, oppgis det at dette skyldes at det ikke var offentlige krav i rekonstruksjonen eller at utestående offentlige skatter og avgifter var mindre beløp. På spørsmål om dividende ved konkurs oppgis det at det i 20 av 22 stadfestede rekonstruksjoner ville vært 0 % dividende utover klasse I.

Svarene i undersøkelsen viser at 80 % av stadfestede rekonstruksjoner ikke ville vært mulig eller tvilsomt ville latt seg gjennomføre uten unntaket for klasse II-krav og at det ved konkurs i 5 % av tilfellene ville vært utsikter til dividende for krav i klasse II. Staten har i disse sakene isolert sett, dersom det bare sees hen til klasse II-krav, kommet bedre ut av en rekonstruksjonsløsning enn ved en konkurs idet det bare i ett tilfelle ville vært utsikter til dividende til klasse II. Dividenden i de respektive rekonstruksjonssakene har vært mellom 5 – 100 % (3 tilfeller som ikke lar seg måle i dividendeprosent).

Antall stadfestede rekonstruksjoner er fortsatt begrenset, og det hefter av denne grunn fortsatt noe usikkerhet rundt erfaringsgrunnlaget. Gjennomgangen av svarene i undersøkelsen viser imidlertid at unntaket har hatt avgjørende betydning for å lykkes i et betydelig antall av stadfestede rekonstruksjoner.

Konkursrådet har ikke gjennomført en nærmere analyse av øvrige samfunnsmessige virkninger av rekonstruksjoner, men basert på de tilbakemeldinger Konkursrådet har mottatt i undersøkelsen er det ikke grunn til å anta at statens samlede tap ved dette ikke øker, heller tvert imot. Vellykkede rekonstruksjonsløsninger innebærer videreføring av arbeidsplasser som bidrar til økning av statens inntekter m.v.

Det bør allerede nå vurderes å gjøre gjeldende ordning til en permanent ordning. Under alle omstendigheter bør det midlertidige unntaket fra fortrinnsretten for klasse II, forlenges tilsvarende forlengelsen av den midlertidige loven. Dette vil gi ytterligere erfaringsgrunnlag som basis for vurdering av en permanent ordning der fortrinnsretten oppheves.

Skatteetatens representanter i Konkursrådet, Rakel Ree Lilleholt og Anders Kløven, mener at målet om flere vellykkede rekonstruksjoner trolig kan oppnås uten at dagens unntak fra dekningsloven § 9-4 gjøres permanent ved rekonstruksjon. De samme hensyn som begrunner prioritet ved konkurs gjør seg også gjeldende ved rekonstruksjon, og Skatteetatens dekningsprivilegier bør derfor ikke reduseres i større utstrekning enn det som er nødvendig for å oppnå målet. I en permanent løsning bør det derfor vurderes om det er aktuelle reguleringer som sikrer det offentliges interesser som kreditor, samtidig som at andre kreditorer også kan oppnå dividende før Skatteetatens prioriterte krav er dekket fullt ut. Her kan det tenkes ulike mellomløsninger, som for eksempel kan være en delvis prioritet, begrensninger i adgangen til omstøtelse, eller tilpasninger i reglene om klasseinndeling og avstemming.

Denne uttalelsen fra Skatteetatens representanter i Konkursrådet gjelder også der prioritet for skattekrav eller adgang til å gjøre prioriterte krav til del av forslaget (og dermed gjenstand for avstemming innen sin klasse) kommenteres andre steder i dette høringssvaret, herunder i punkt 17.

17 Klasseinndeling, vedtakelse og avstemning

17.1 Inndeling i klasser og reglene om avstemning

Departementet har foreslått regler om klasseinndeling ved rekonstruksjon i store selskaper, mens små og mellomstore selskaper skal kunne velge om det skal foretas en klasseinndeling eller ikke. En rekonstruksjon med klasseinndeling er mer omfattende, og Konkursrådet mener derfor at det er fornuftig at små og mellomstore bedrifter (SMB) kan velge ikke å ha klasseinndeling. I utkastet til §§ 38 og 46 virker det om klasseinndeling skal være normalen, men at dette kan velges bort. Konkursrådet mener det bør være motsatt at SMB må velge klasseinndeling om de vil ha det. Konkursrådet er enig med følgende uttalelse fra det danske Konkursrådet:

Efter Konkursrådets opfattelse er direktivets regler om inndeling i afstemningsklasser unødigt komplicerede, og reglerne kan nemt føre til en forøgelse af udgifterne ved en rekonstruktion.⁴

Høringsnotatet inneholder ikke noen beskrivelse av hva man skal oppnå med en klasseinndeling, og det er heller ikke noen uttalelser om i hvor stor grad man kan foreslå forskjellige løsninger for de enkelte klassene uten at det blir sett på som forskjellsbehandling. Dessuten er beskrivelsen av temaet i høringsnotatet svært vanskelig tilgjengelig.

Konkursrådet tenker at formålet med å velge en klasseinndeling er å gi større fleksibilitet i typer av løsninger og at dette vil bidra til at rekonstruksjonsforslaget kan bli vedtatt. Klasseinndeling handler også om en demokratisk prosess der flertallet av berørte kreditorer binder et mindretall ulikeartede krav. Konkursrådet mener det er et grunnleggende prinsipp ved klasseinndeling at alle klasser/kreditorgrupper må få ta del av forslaget og stemme over dette innenfor sine klasser/grupper.

⁴ se høringsnotatet 17.4 på side 91.

Bestemmelsen om klasser og gjennomtvingelse i lovforslaget er vanskelig tilgjengelig. Den bør gjøres mer pedagogisk. Det samme gjelder reglene om hvilke klasser som kan være med å påvirke en gjennomtvingelse, hensett stemmerettsreglene hvor krav som skal dekkes fullt ikke har stemmerett.

I norsk rett, som i mange andre jurisdiksjoner, har man delt opp kravene i en prioritetsrekkefølge. Vi har prioriterte krav klasse 1 og 2, uprioriterte krav og etterprioriterte krav, i tillegg til pantsatte krav. Om vi ser på dagens oppdeling av krav i norsk rett som en slags klasseinndeling, har selskapet i dag ingen mulighet til å foreslå for avstemming at prioriterte krav mottar noe annet enn full dekning. Det er heller ikke mulig å tvinge en panthaver til å tåle en reduksjon i sitt sikrede krav, endret nedbetalingstid eller lignende, selv om en slik løsning vil være bedre for panthaveren og alle øvrige panthavere ønsker denne. Det er kun panthaverens usikrede del av pantekravet som kan delta i løsning etter dagens regler, og da på helt lik linje med øvrige usikrede alminnelige krav.

En tvangsakkord etter norsk rett vil derfor kun påvirke oppgjøret til uprioriterte krav (og skatte- og avgiftskrav som følge av unntaket fra fortrinnsretten jf. kapittel 15 over). Det er også kun denne «klassen» som har stemmerett og rett til å være med på en løsning i en demokratisk prosess.

Dette er et paradoks, hensett at større utenrettslige restruktureringer ofte kun retter seg mot kapitalstrukturen, finanskreditorene og egenkapitalen, og lar skatte- og avgiftskrav og alminnelige kreditorer være uberørt – gjerne fordi man i slike saker starter prosessen såpass tidlig at sistnevnte kreditorer ikke er misligholdt og det følgelig er mindre naturlig å medta dem i en løsning.

Konkursrådet mener at flere kreditorgrupper enn de usikrede alminnelige kreditorene – som typisk er leverandører og forbrukere – må tas med i forslaget til løsning og den demokratiske stemmeprosessen. Om ordningen hvor lovgiver bestemmer at disse skal dekkes fullt og dermed ikke har stemmerett opprettholdes, har innføringen av klasser og gjennomtvingelse i norsk rett begrenset effekt.

17.2 Avstemming klassevis uten gjennomtvingelse

Dersom skyldneren har valgt at de stemmeberettigede ikke skal deles inn i klasser, anses et forslag om rekonstruksjon med tvangsakkord vedtatt når fordringer som representerer minst en halvdel av det samlede beløp som har stemmerett etter lovforslaget § 45, har stemt for forslaget. Konkursrådet er enig i at regelen om 50 % flertall i beløp beholdes.

Dersom skyldneren har valgt klasseinndeling, krever utkastet til § 46:

Et forslag om rekonstruksjon anses vedtatt hvis hver klasse har gitt tilslutning til forslaget, jf. likevel § 37 annet ledd. For at den enkelte klasse skal anses å ha gitt sin tilslutning, må fordringer som representerer minst en halvdel av det samlede beløpet som har stemmerett etter § 45, ha stemt for forslaget.

Dette er et strengere krav enn om man stemmer uten å dele inn i klasser, men kun følger dekningslovens prioritetsregler. Ved klasseavstemmingen kan en liten klasse velte lasset, selv om de som har stemt for forslaget representerer mer enn halvparten av det samlede beløp som har stemmerett. F.eks. dersom (i) en av klassene har krav som utgjør en beskjeden del av gjelden og denne klassen stemmer nei, mens de øvrige klassene utgjør det meste av den samlede gjelden og stemmer ja, og (ii) dersom reglene for å gjennomtvinge førstnevnte klasse ikke kan anvendes, vil det medføre at et forslag med langt over 50 % flertall likevel ikke oppnår tilstrekkelig flertall etter reglene.

Dette eksempelet viser at det – ved innføring av klassing i norsk rett – er viktig å utrede grundig hva slags regler og terskler man skal ha for gjennomtvungelse, og hvordan disse vil fungere i praksis i de typiske sakene man gjerne ser i Norge. Vi vil kommentere utkastets forslag til regulering av dette i det følgende.

17.3 Gjennomtvungelse

I de tilfellene der ikke alle klasser har godkjent forslaget, kan man etter utkastet § 46, tvinge gjennom løsningen dersom:

Forslaget får tilslutning fra fordringer som innenfor hver klasse representerer minst to tredeler av det samlede beløp som har stemmerett, i enten et flertall av klassene, hvorav minst én omfatter sikrede eller fortrinnsberettigede fordringshavere, eller minst halvparten av klassene, hvorav alle omfatter fordringshavere som kan forventes å få betalt ved en konkurs.

Et slikt vilkår kan føre til at forslaget kan stadfestes, men slik det er skrevet er det likevel ikke hensiktsmessig.

Bestemmelsen angir to muligheter for gjennomtvungelse:

- 1) *Den første muligheten for gjennomtvungelse* er at forslaget har oppnådd minst 2/3 flertall i mer enn halvparten av klassene, og at minst en klasse av de som har stemt for forslaget med 2/3 flertall «omfatter sikrede eller fortrinnsberettigede fordringshavere».

Som tidligere påpekt: Slik reglene er foreslått i utkastet § 45 nr. 1, har verken sikrede eller fortrinnsberettigede fordringer stemmerett. De vil dermed ikke klasseres og ikke delta i avstemningen, og vil følgelig heller ikke kunne bidra til en gjennomtvungelse. Departementet har i pkt. 16.5 på side 83-84 uttalt at kreditorer bare skal ha stemmerett i den utstrekning sikkerheten berøres. Konkursrådet støtter at kreditorer som er uberørt av akkordforslaget, ikke skal gis stemmerett. Når det gjelder sikrede kreditorer, forstår Konkursrådet utkastet § 58 første ledd nr. 2 slik at en vurdering av verdien av sikkerheten ikke gir rett til stemmerett *som sikret kreditor* med mindre sikkerheten uttrykkelig frafalles frivillig, og at den delen av fordringen som overstiger pantets verdi vil være en usikret fordring som gir stemmerett *som usikret kreditor* på lik linje med andre usikrede fordringer.

Følgelig åpner ikke loven opp for at panthavernes sikrede krav gis stemmerett, med mindre en pantøver frivillig aksepterer å frafalle sin sikkerhetsrett. Dersom det flere panthavere, og disse skal behandles helt likt, innebærer dette at hver og en av dem frivillig må akseptere å frafalle sin sikkerhetsrett for at de skal kunne bidra til gjennomtvungelse etter dette alternativet (dvs. enstemmighet).

Det samme gjelder fortrinnsberettigede fordringer, jf. utkastet § 58 første ledd nr. 1.

- 2) Med andre ord får verken sikrede kreditorer eller prioriterte krav gjøres til del av forslaget eller delta i en demokratisk prosess innenfor sine klasser/grupper, hvor de får stemme over hvorvidt selskapets forslag skal aksepteres eller ikke. *Den andre muligheten for gjennomtvungelse* er at forslaget oppnår 2/3 flertall av minst halvparten av klassene,

hvorav det ved en eventuell konkurs forventes at alle kravene i disse klassene hvor det er oppnådd 2/3 flertall for løsningen vil få utbetalt dividende.

Dette er for så vidt en god tanke, men bør skrives om. Ofte vil usikrede krav ikke få noen dividende i en konkurs, ettersom verdien av selskapets eiendeler kan være vesentlig lavere i en konkurs enn en rekonstruksjon, samtidig som de prioriterte kravene kan være vesentlig høyere. De fleste konkurser ender med en innstilling etter konkursloven § 135, hvor det i en konkurs ikke er midler til dividende til noen av kreditorene. Et vilkår om at kreditorene som kan gjennomtvinge må få betalt ved en konkurs, vil i visse saker ekskludere alle fordringer uten fortrinnsrett. Når samtidig sikrede krav og fortrinnsberettigede krav etter lovens system ikke klasses fordi de ikke har stemmerett, er det ikke mulig å benytte alternativ 2 i det hele tatt i et antall av rekonstruksjonssakene. Klasser av usikrede kreditorer bør derfor kunne bidra til gjennomtvinging også der prognosen viser at de ikke vil få noe i en konkurs.

17.4 Adgangen til å klasse eierne etter lovforslaget § 46

I lovforslaget § 46 er det foreslått at kapitalutvidelse kan gjøres til del av forslaget og gjenstand for avstemning, hvor aksjonærene utgjør en egen klasse med stemmerett.

I § 46 står det:

For at en aksjeeierklasse skal anses å ha gitt sin tilslutning, jf. § 38 første ledd tredje punktum og § 45 fjerde ledd, kreves et flertall så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapital som deltar i avstemningen. Aksjeloven § 5-3 tredje ledd gjelder tilsvarende.

Konkursrådet støtter at flertallet av den aksjekapitalen som stemmer skal kunne binde mindretallet. Videre støtter Konkursrådet at det innføres løsninger som gjør det mulig å gjennomtvinge en kapitalutvidelse selv om aksjonærklassen har stemt nei. Konkursrådet mener at et rekonstruksjonsforslag alltid skal fremmes av selskapets styre (og ikke av rekonstruktør som foreslått i utkastet § 47 første ledd).

17.5 Hvor stor frihet har selskapet i å kunne ha forskjellige løsninger for de forskjellige klassene?

Utkastet § 46 gir noen unntak fra reglene i tredje ledd, for å øke fleksibiliteten på forslaget:

Tredje ledd nr. 2 skal ikke være til hinder for at et forslag kan gå ut på at enhver fordringshavers samlede tilgodehavende skal dekkes fullt ut opptil en viss sum, eller at det kan foreslås rimelige endringer i tidspunktet for innfrielse av en fordring og hvilke betalingsmidler en fordring kan innfris med. Forslaget kan også i særlige tilfeller omfatte tiltak som avviker fra vilkåret i tredje ledd nr. 3[] dersom det anses nødvendig eller rimelig for å nå målene med rekonstruksjonsforslaget og forslaget ikke urimelig skader de berørte partenes rettigheter eller interesser. (*Konkursrådet antar at henvisningen til nr. 3 er feilskrift, og at det skulle vært henvist til nr. 2.)*

I kommentarer til bestemmelsen på side 172 er dette utdypet:

Ett av vilkårene for slik gjennomtvinging er at klasser som ikke gir tilslutning til forslaget, behandles minst like fordelaktig som andre klasser med lik prioritet og gis full dekning før en

klasse med lavere prioritet gis dekning eller beholder noen rettigheter etter forslaget. Fra dette utgangspunktet er det gitt unntak i fjerde ledd. Foreslås det tiltak som innebærer at unntaksadgangen vil benyttes, må det etter forslaget begrunnes særskilt i rekonstruksjonsforslaget, jf. lovforslaget § 28 første ledd nr. 7.

Dette kan gi en viss fleksibilitet til å ha litt forskjellige løsninger for hver av klassene. Men så lenge lovgiver stenger for at man kan tvinge fortrinnsberettigede eller sikrede fordringshavere med mindre de selv er enige (og da er det jo ikke tale om å tvinge), er nok ikke spillerommet så stort.

Hva som kan omfattes av unntaksadgangen for «spesielle tilfeller», kan med fordel utdypes i proposisjonen.

17.6 Innspill til hva som bør vurderes i forbindelse med klasseinndelingen

1) Stemmerett for sikrede og fortrinnsberettigede kreditorer.

Så lenge sikrede og fortrinnsberettigede kreditorer gjennom en demokratisk prosess blant kreditorene ikke kan påtvinges helt eller delvis frafall av sine krav, så blir det kunstig og basere reglene om gjennomtvungelse på at disse har stemmerett også for den del av fordringen som er sikret/prioritert.

Konkursrådet mener at utkastets forslag om at sikrede og prioriterte krav ikke kan gjøres til del av forslaget og dermed ikke kan stemme i en demokratisk prosess, strider mot selve grunntanken med klasseinndeling. Konkursrådet forstår det slik at selve formålet og tanken med å inndele kreditorene i grupper/klasser, er at alle skal kunne bidra og gjøres til del av løsningen, basert på en demokratisk prosess hvor spørsmålet om de aksepterer den foreslåtte løsningen eller ikke avhenger av en avstemming innenfor deres kreditorgruppe og nærmere regler om gjennomtvungelse. Konkursrådet mener sikrede og prioriterte kreditors rettigheter må ivaretas gjennom terskelen for stemmeflertall innenfor sine grupper, terskelen for gjennomtvungelse og den rettslige prøvingen etter §§ 50 – 53 som skal beskytte mot urimelig inngripende løsninger.

2) Flertallskrav ved klasseavstemning

Som det fremgår av høringsnotatet er det foreslått større krav til flertall enn det som er kravet i direktivet.

I fortalen til direktivet i avsnitt (47) er det uttalt:

National ret bør fastlægge regler om påkrævede flertal for at sikre, at et mindretal af berørte parter i hver klasse ikke kan hindre vedtagelsen af en rekonstruktionsplan, der ikke forringer deres rettigheder eller interesser i urimeligt omfang. Uden en flertalsregel, som binder sikrede kreditorer, der ikke samtykker, ville det i mange tilfælde ikke være muligt at gennemføre en tidlig rekonstruktion, f.eks. når der er behov for en finansiel rekonstruktion, men virksomheden ellers er levedygtig.

Konkursrådet ser det slik at en rekonstruksjon som er vellykket som regel vil være en fordel for alle berørte parter. Det bør derfor ikke være så strenge krav til vedtagelse og stadfestelse av forslaget.

Det er derfor grunn til å vurdere om man skal kreve at alle klasser må vedta forslaget eller om man kan si at forslaget er vedtatt når et lavere antall av klasser har stemt for.

Konkursrådet mener at det ikke bør kreves så mye som 2/3 flertall i klassene – i alle fall ikke i klassene for alminnelige og etterprioriterte krav og eiere.

Der departementet eventuelt velger å beholde flertallskrav som er høyere enn 50 % i beløp, bør slikt flertallskrav uansett beregnes ut fra de som faktisk avgir stemme. Dette i motsetning til at samtlige krav i vedkommende klasse eller prioritet medtas i beregningen, hvilket i praksis medfører at passive kreditorer vektas likt som aktive nei-stemmer.

I noen andre jurisdiksjoner er løsningen at man først krever tilslutning fra alle klasser, men om det ikke går, så kan retten likevel stadfeste dersom én klasse har stemt for og retten finner at løsningen er rettferdig og bedre enn en konkurs.

Den irske *Companies act* fra 2014 § 541 (nr. 4):⁵

(4) The court shall not confirm any proposals unless—

(a) at least one class of creditors whose interests or claims would be impaired by implementation of the proposals has accepted the proposals, and

(b) the court is satisfied that—

(i) the proposals are fair and equitable in relation to any class of members or creditors that has not accepted the proposals and whose interests or claims would be impaired by implementation, and

(ii) the proposals are not unfairly prejudicial to the interests of any interested party, and in any case shall not confirm any proposals if the sole or primary purpose of them is the avoidance of payment of tax due.

Konkursrådet anbefaler at terskelen og reglene for gjennomtvungelse utredes nærmere i samarbeid med aktørene som skal benytte eller bli påvirket av rekonstruksjonsprosessen i praksis. Konkursrådet stiller seg til departementets rådighet i et slikt videre arbeid.

3) Aksjonærene

Det bør vurderes om det bør sies uttrykkelig i § 46 at aksjonærene skal kunne beholde en viss eierandel, uten at dette er i strid med reglene om absolutt prioritet, forutsatt at dette er nødvendig og hensiktsmessig for den helhetlige løsningen og selskapets videre liv.

4) Klassing av sikrede krav

Som nevnt ovenfor vil det i større restruktureringer/rekonstruksjoner gjerne være behov for å gjennomføre en rekonstruksjon hovedsakelig med finanskreditorene/de sikrede kreditorene og eierne.

Det kan være flere sikrede krav/kreditorer i en rekonstruksjon, for eksempel bankgjeld, obligasjonslån og salgspant mv. Leasingavtaler er også sammenlignbare med sikrede krav.

⁵ Se <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2014/act/38/section/541/>

En rekonstruksjon i et stort selskap vil nok som regel også medføre at slike sikrede krav blir påvirket. Det kan være nedskrivning av kravene, rentjustering, rentefrihet eller utsettelse av avdrag/forfall.

Som nevnt mener Konkursrådet at det bør åpnes for å også inkludere sikrede krav i forslaget om at alle gir noe, og ha en avstemming i de(n) sikrede klassen(e) som medfører at et lite mindretall av sikrede kreditorer ikke kan stanse en rimelig og fornuftig løsning for samtlige sikrede kreditorer, som er bedre for disse enn en konkurs.

5) Fortrinnsberettigede krav

Etter den midlertidige loven er det gjort unntak fra fortrinnsretten i dekningsloven § 9-4, herunder for krav på merverdiavgift og skatt. Disse kravene er følgelig uprioriterte i en rekonstruksjon, selv om de har prioritet av andre klasse i en eventuell etterfølgende konkurs.

Konkursrådet viser til punkt 14 ovenfor mht. vurderingen av å videreføre dette unntaket fra fortrinnsretten.

Dersom unntaket fra fortrinnsretten ikke blir videreført, er det etter Konkursrådets oppfatning viktig at fortrinnsberettigede krav iht. dekningsloven § 9-4, eventuelt med unntak av skattetrekk, kan inkluderes i forslaget om at alle gir noe, slik at man kan åpne for at det stemmes blant disse kreditorene. Det kan da foreslås av selskapet, og vedtas av de prioriterte kreditorene ved avstemming, at de skal få mindre enn full dekning. Dog uten at de må sanere like stor andel av gjelden som uprioriterte krav.

Om det åpnes for dette, kan man tenke seg at denne klassen/skatteskreditoren vil ønske å stemme for at man ikke skal ha full dekning fordi en konkurs i dette tilfellet vil være en dårligere løsning. Utkastets forslag stenger imidlertid for dette i dag, jf. utkastet § 45 andre ledd siste setning: *En fordring med lovbestemt fortrinnsrett gir stemmerett i den utstrekning fortrinnsretten uttrykkelig frafalles.*

Det vises for øvrig til punkt 14 ovenfor, herunder kommentar fra Skatteetatens representanter i Konkursrådet.

6) Flertallskravet ved gjennomtvngelse

Konkursrådet mener at departementet må se på reglene om stemmerett der det skal være eller det velges en klasseinndeling. Som oftest er en rekonstruksjon en bedre løsning for alle berørte parter – enn en konkurs.

Direktivet og flere utenlandske lover åpner for en gjennomtvngelse selv om bare noen få klasser har stemt for forslaget.

Konkursrådet mener den viktigste vurderingen ved om et forslag skal vedtas er om forslaget er rettferdig og en bedre løsning enn konkurs. Dette er hensyntatt § 53 første ledd nr. 2.

De kreditorer som ikke har samtykket kan kreve at retten vurderer om forslaget er bedre for dem enn en konkurs. Så lenge forslaget tåler denne testen er det ingen grunn til å stille høye krav til stemmeflertall. Dersom løsningen er bedre for alle enn konkurs, er det liten grunn til ikke å stadfest forslaget (med mindre det er brudd på vilkårene i § 51).

Konkursrådet ser på bakgrunn av forslaget at det hadde vært en fordel å ha en referansegruppe som kan diskutere de vanskelige spørsmålene om klasser, gjennomtvinging og stemmerett mv. underveis i det videre arbeidet, for å sikre at reglene får ønsket virkning i norske rekonstruksjoner i praksis.

18 Særlig om eiernes innflytelse

Etter Konkursrådets oppfatning bør en vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan erstatte generalforsamlingens beslutninger etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12.

Aksjeeiernes interesser i en rekonstruksjon hos en insolvent eller nær insolvent skyldner, er underordnet kreditorinteressene med mindre eierne finansielt aktivt bidrar til rekonstruksjonsløsningen.

Alternativet til en vellykket rekonstruksjon vil i normaltillfellene være konkurs, noe som normalt innebærer at aksjene uansett vil miste sin verdi. Når selskapet er i en rekonstruksjonssituasjon, er aksjekapitalen i det vesentlige tapt. Hensett dette er det uheldig at aksjeeiere med mer enn 50 % skal kunne blokkere et rekonstruksjonsforslag som ellers sikrer en bedre løsning for kreditorene enn konkurs. I denne sammenheng må hensynet til aksjonærene vike for hensynet til kreditorene, videre drift og bevaring av arbeidsplasser.

I små og mellomstore bedrifter er det erfaringsvis ikke uvanlig at aksjonærene kan ha egeninteresser utenfor selskapsinteressen. Dette kan f.eks. være aksjonærer som ønsker en konkurs for deretter å komme i posisjon til å kjøpe skyldnerens aktiva billig for å bruke dette i egen virksomhet eller etablere ny virksomhet på restene av konkursskyldnerens virksomhet. Slike interesser bør ikke være utslagsgivende for om en rekonstruksjonsløsning lykkes eller ikke.

Aksjonærenes interesser er tilstrekkelig ivaretatt gjennom at aksjelovgivningen, det forhold at aksjonærene velger selskapets styre og derigjennom har indirekte innflytelse på selskapet, samt reglene som regulerer styrets handlingsrom og plikt til å ivareta selskapsinteressen. Det aksjonærvalgte styret vil være den enhet som fremmer rekonstruksjonsforslaget til avstemming, og de vil også kunne ta ut av rekonstruksjon ved å dokumentere solvens, jf. § 59a andre ledd. Videre er aksjeeiernes interesser ivaretatt gjennom den rettslige prøvingen som skal foretas før stadfestelse for å hindre urimelige løsninger og misbrukstilfeller, jf. §§ 50 – 53.

Etter Konkursrådets oppfatning bør en vedtatt og stadfestet rekonstruksjonsplan erstatte generalforsamlingens beslutninger etter aksjeloven eller allmennaksjeloven kapittel 10, 11 eller 12, uavhengig av om aksjonærene gis stemmerett etter klasseinndeling eller ikke.

25 Saksbehandlingsregler

Det er viktig å legge til rette for en raskere og enklere behandling av rekonstruksjonsforhandlinger, og perioden forhandlingene varer bør være så kort som mulig. Etter Konkursrådets syn vil en mindre omfattende og kompleks prosess være med på å øke suksessgraden og tilgjengeligheten for små og mellomstore foretak. Dessuten vil en effektiv prosess holde kostnadene nede. (For orden skyld bemerkes at en adgang til å få avklart forhold av vesentlig betydning for rekonstruksjonen underveis, *ikke* vurderes å gjøre prosessen mer kompleks, langvarig og omfattende, snarere tvert imot, jf. våre kommentarer under punktet om stemmerett, klasseinndeling og et krav størrelse/eksistens nedenfor).

Ankefrist

Konkursrådet støtter forslaget om at fristen for å anke en stadfestelseskjennelse kortes ned til én uke. Det bør presiseres i lovteksten at ankefristen løper fra avsigelse av kjennelsen.

Etter Konkursrådets mening bør det lovfestes en ankefrist på én uke fra avsigelse av alle avgjørelser fra retten (med mindre noe annet er særskilt bestemt) ved behandling etter rekonstruksjonsloven/konkursloven kapittel I. Tilsvarende også en ankefrist på én uke til lagmannsretten og Høyesterett i slike saker.

Dette vil gi ensartede regler for alle de avgjørelser retten treffer under forhandlingene som kan ankes. Videre vil det redusere forhandlingenes varighet og sikre en god fremdrift i prosessen, hvilket igjen vil redusere kostnadene.

Stemmerett, klasseinndeling

For stemmerettstvister og etterprøving av klasseinndeling, vil det trolig for de fleste krav være tilstrekkelig å avgjøre disse sammen med stadfestelsen, slik lovforslaget legger opp til. Konkursrådet er enig med departementet i at det er ressursbesparende at retten i utgangspunktet bare tar stilling til stemmerettstvister i den utstrekning det er nødvendig for å fastslå utfallet av avstemningen.

I noen tilfeller vil imidlertid avklaring av et slikt forhold være av vesentlig betydning eller helt avgjørende for om rekonstruksjonsforhandlingene vil kunne føre frem, eventuelt for hvilken retning forhandlingene skal ta. Rekonstruksjonsloven bør derfor åpne for at stemmerettstvister og spørsmål om innplassering i klasser kan avgjøres tidligere i prosessen enn ved stadfestelsen (f.eks. der skyldner begjærer det og rekonstruktøren samtykker i at retten tar stilling til spørsmålet på et tidlig stadium).

I de tilfellene der avgjørelse av spørsmålet om stemmerett og evt. klasseinndeling er av vesentlig betydning eller helt avgjørende for om rekonstruksjonsforhandlingene lykkes, vil man ellers risikere å komme i en situasjon der arbeid og kostnader under forhandlingene er pådratt forgjeves, om man utelukkende kan få avklart disse spørsmålene sammen med stadfestelsen. Denne ulempen oppveies ikke av at skyldneren eller rekonstruktøren kan fremme et nytt forslag etter utkastet til § 47 dersom forslaget ikke får tilstrekkelig flertall. Snarere tvert imot vil dette føre til at rekonstruksjonen blir dyrere og tar mer tid.

Det vises også til at det for avsetning til dividende for omtvistede og betingede krav, er lagt opp til at dette spørsmålet kan avgjøres tidligere under forhandlingene (se nedenfor i neste punkt). Spørsmål om stemmerett/klasseinndeling vil på samme måte som spørsmål om avsetning kunne ha vesentlig betydning for forhandlingenes utfall. Dette taler også for at spørsmålet om stemmerett og klasseinndeling skal kunne behandles og avgjøres tidligere i prosessen enn ved stadfestelsen.

Omtvistede og betingede fordringer

Lovforslaget legger opp til at spørsmål om avsetning til omtvistede og betingede fordringer begjæres av kreditor og kan gjøres tidligere i prosessen enn ved stadfestelsen. Som begrunnelse er det særlig pekt på forutberegnelighet i rekonstruksjonsforhandlingene. Konkursrådet støtter dette og påpeker samtidig at det samme hensynet til forutberegnelighet vil kunne gjøre seg gjeldende for at stemmerettstvister og spørsmål om klasseinndeling også skal kunne avgjøres tidligere enn ved stadfestelsen (jf. foregående punkt). Konkursrådet støtter de vurderingstemaer som er angitt i utkastet til § 50 tredje ledd for om og for hvilket beløp det skal avsettes.

Etter Konkursrådets syn bør imidlertid også skyldneren (evt. med rekonstruktørens samtykke) kunne fremsette krav om at retten avgjør spørsmål om avsetning. Det er ikke grunn til å tro at dette vil forsinke prosessen, og avgjørelsen kan ha vesentlig – og til og med avgjørende – betydning for hva forslaget om rekonstruksjon kan gå ut på og om rekonstruksjonen i det hele tatt er mulig å få til. For

eksempel gjelder dette der den omtvistede fordringen er meget betydelig i forhold til summen av øvrige anmeldte krav.

Departementet foreslår ikke regler som gir retten kompetanse til å avgjøre omtvistede krav med bindende virkning som ledd i rekonstruksjonsforhandlingen. Det er vist til at dette kan virke fordyrende og forsinkende på prosessen og at en forenklet saksbehandling etter konkursloven bare er et utgangspunkt, idet saken må behandles etter regler for allmennprosess dersom rettsspørsmålets art eller bevissituasjon tilsier det.

En omtvistet eller betinget fordring som grunner seg på et omfattende og komplekst saksforhold vil trolig ikke egne seg for en avgjørelse under rekonstruksjonsforhandlingene, idet det normalt vil kreve en saksbehandling som vil forsinke forhandlingene. Konkursrådet vil imidlertid påpeke at i alle fall fordringstvister med enklere tvistetema kan være hensiktsmessig og prosessøkonomisk heldig å få avgjort med endelig virkning under rekonstruksjonsforhandlingen.

En fordringstvist som behandles som en skiftetvist etter konkursloven § 145 kan avgjøres etter skriftlig behandling, men retten kan også innkalle partene til rettsmøte og eventuelt mekle mellom partene, slik at det oppnås forlik. En tilsvarende adgang under rekonstruksjon vil kunne spare partene for en etterfølgende og kostbar prosess, og skape forutberegnelighet. For tilfeller der det antas å ikke forsinke forhandlingene, bør loven åpne for at fordringstvister skal kunne avgjøres som skiftetvister under rekonstruksjonsforhandlingen, med en ukes ankefrist. Konkursrådet mener det bør være opp til (rekonstruktøren og) retten å vurdere om saken egner seg for en slik forenklet behandling, og at det dermed i utgangspunktet bør være unødvendig å sette som krav at partene samtykker til en slik prosess.

25.4 Verdsettelse av pantsatte eiendeler

Bortfall av panterettigheter etter lovforslaget § 40

Konkursrådet støtter departementets intensjon om å gjøre prosessen for verdsettelse av pantsatte eiendeler enklere og mindre tidkrevende. Dagens løsning, der verdsettelsen går rett til skiftetakst ved innsigelser fra en panthaver, er for omstendelig og tidkrevende til å gjennomføre innenfor rammen av en rekonstruksjon.

Konkursrådet støtter en videreføring av dagens hovedregel som i det vesentlige videreføres i lovforslaget § 40 andre ledd. I praksis synes de fleste verdsettelsesspørsmålene å finne sin løsning uten tvist. Rekonstruksjonsutvalget og skyldneren vil i mange tilfeller ha en dialog med panthaver for å søke og avklare en omforent panteverdi.

Ved uenighet om pantets verdi slutter Konkursrådet seg til departementets forslag i lovforslaget § 40 tredje ledd. Det bør likevel vurderes om partenes frist for å bli enig om en verdsetter bør kortes ned fra tre til to uker, jf. lovforslaget § 40 tredje ledd, tredje setning.

Dersom partene ikke lykkes i å utpeke verdsetter bør det vurderes om retten selv – om retten finner det hensiktsmessig og forsvarlig – kan avsi bindende avgjørelse om verdien basert på fri bevisbedømmelse etter at partene har fremlagt sitt syn. Konkursrådet mener at denne muligheten i mange tilfeller vil være et godt alternativ til skiftetakst.

Et annet alternativ kan være at tingretten oppnevner en uavhengig verdsetter som gir en bindende vurdering. Det at en uavhengig verdsetter oppnevnes vil trolig redusere risikoen for at det oppstår tvist om resultatet. Noen ganger kan det haste med en avgjørelse selv om det foreligger stor usikkerhet.

Det kan i slike tilfeller være viktigere for rekonstruksjonsprosessen å få en akseptabel avklaring, enn en grundig verdsettelse.

Verdsettelsen kan føre til at deler av pantekravet blir en usikret fordring. Bortfall av deler av pantekravet vil få betydning for stemmerett for pantehaver etter lovforslaget § 45 og hvem akkorden er bindende for etter lovforslaget § 58.

Verdsettelse av verdiene til skyldneren etter lovforslaget § 25

Når det gjelder prinsippene for verdsettelsen av pantsatte eiendeler, for å skille mellom hvilken del av kravet som er sikret og hvilket som er usikret, støtter Konkursrådet departementets videreføring av gjeldene regel inntatt i lovforslaget § 25 andre ledd. Det er etter Konkursrådets oppfatning viktig at reglene er fleksible og at det i lovteksten ikke inntas ufravikelige verdsettelsesprinsipper. I de aller fleste tilfeller vil eiendelene bli verdsatt basert på at virksomheten skal videreføres. Dersom virksomheten skal avvikles eller eiendeler selges som del i rekonstruksjonsplanen må eiendelene verdsettes basert på en tenkt realisasjon innenfor den tidsramme som er relevant. Rekonstruktørens verdsettelse etter lovforslaget § 25 tar sikte på å vurdere om rekonstruksjonsforslaget er bedre enn konkurs. Dette bør komme tilstrekkelig til uttrykk i lovforslaget § 25 andre ledd uten at dette går på bekostning av behovet for fleksibilitet i verdsettelsen som vil måtte tilpasse det aktuelle saksforholdet og alternativer for realisering av aktiva.

Avslutning

Det er mye arbeid som gjenstår og mange kompliserte problemstillinger som er nye i norsk rett, men likevel kjent i flere andre jurisdiksjoner. Vi håper at departementet i det videre arbeidet med rekonstruksjonsreglene gir berørte parter mulighet til å komme med ytterligere kommentarer og innspill underveis i prosessen, for eksempel gjennom møter eller referansegrupper for delproblemstillinger eller nye fullstendige høringer. Det vil være avgjørende for å få et godt fungerende regelverk som passer norske forhold og som kan stå seg godt over tid.

Konkursrådet vil gjerne bistå departementet i det videre arbeidet med å få på plass permanente regler om rekonstruksjon.

Med hilsen

Knut Ro
Konkursrådets leder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.